

31. óra Könyvtárhasználat_1

BLZS©

Azzal foglalkozunk, hogy a világban meglévő hasznos ismereteket hogyan gyűjtik, rendszerezik a könyvtárak. Hogyan lehet azokat ott megkeresni, milyen eszközökön tárolják, s hogyan dolgozhatjuk fel ezeket az ismereteket.

Az ismeretek hordozói

BLZS[©]

A gyakorlati kezelési és tárolási okokból az ismerethordozókat anyaguk szerint érdemes csoportosítani.

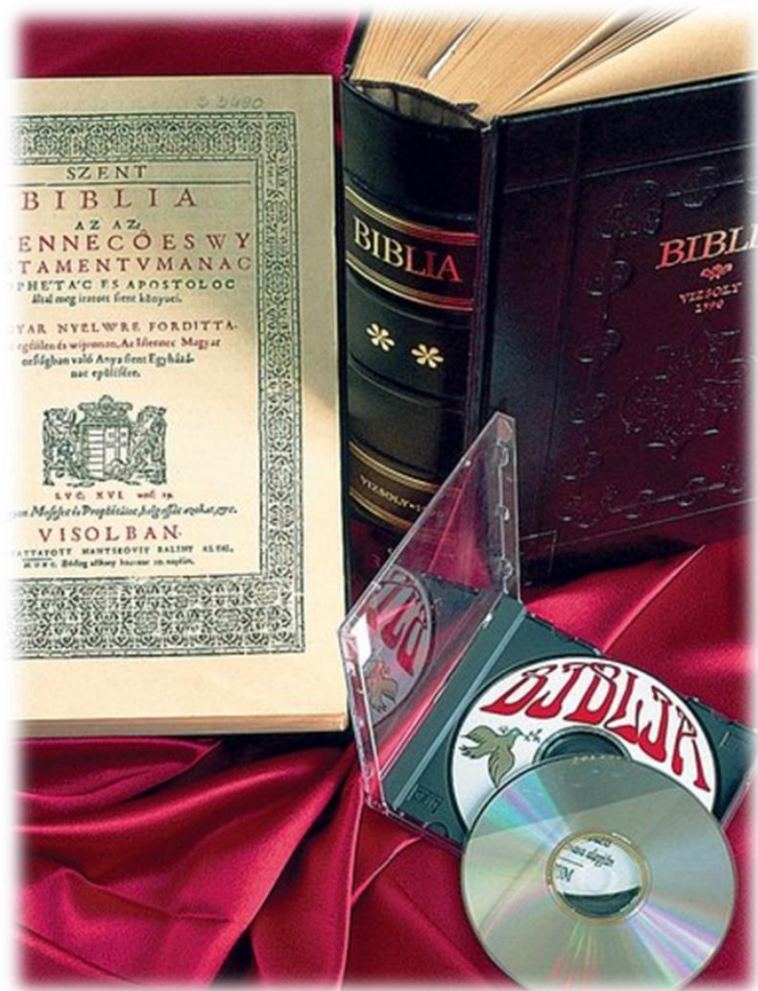
Ha a rögzítés, illetve a tárolás módjairól beszélünk, akkor a dokumentum kifejezést használjuk.

Az ismeretek hordozói

BLZS[©]

A hordozóanyag szerint megkülönböztetünk írásos, képi, audiovizuális és elektronikus dokumentumokat.

Dokumentumok csoportosítása:

BLZS[©]

A dokumentumokat sokféle módon lehet csoportosítani ezen belül is. **Sokszor nehéz megvonni a határokat,** de segít a megértésben az alábbi felosztás, amelyben egy-egy példa jelzi, melyik csoportban mire gondolhatunk.

A könyvtárak és könyvtárosok nagyon régóta foglalkoznak információval. Eszközeik változnak, de a lényeg nem: segítenek többet megtudni a világról

Dokumentumok csoportosítása:

BLZS[©]

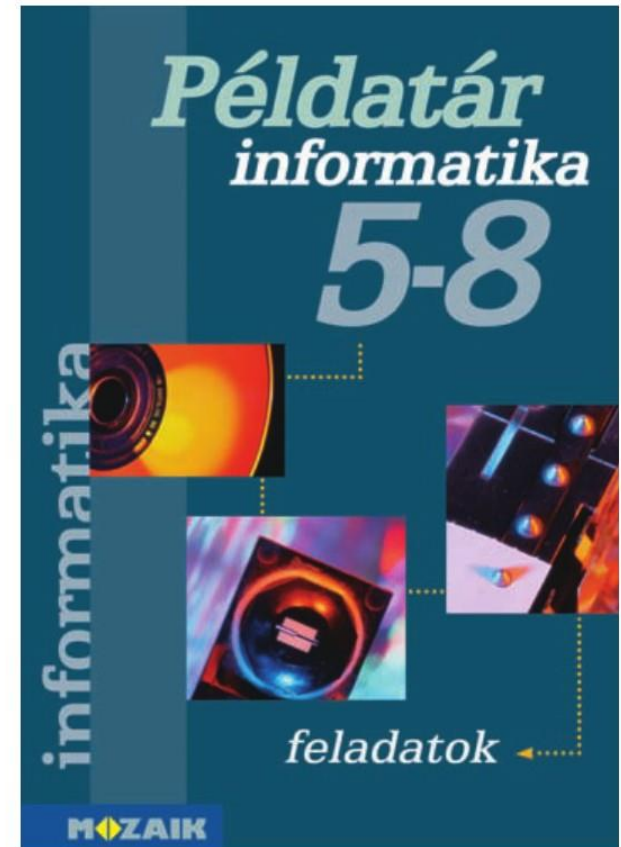
Kéziratos dokumentumnak tekinthetünk minden valóban kézzel írott írásművet. Ide tartoznak azok a dokumentumok is (függetlenül attól, hogy **kézzel, írógéppel vagy számítógéppel írták**), amelyeket nem adtak ki nyomtatásban, és nem is terjesztették.

Dokumentumok csoportosítása:

BLZS[©]

Nyomtatott dokumentumnak számít a **nagyobb nyilvánosságnak szánt**, legtöbbször kereskedelemben is kapható összes **könyv**, folyóirat és újság.

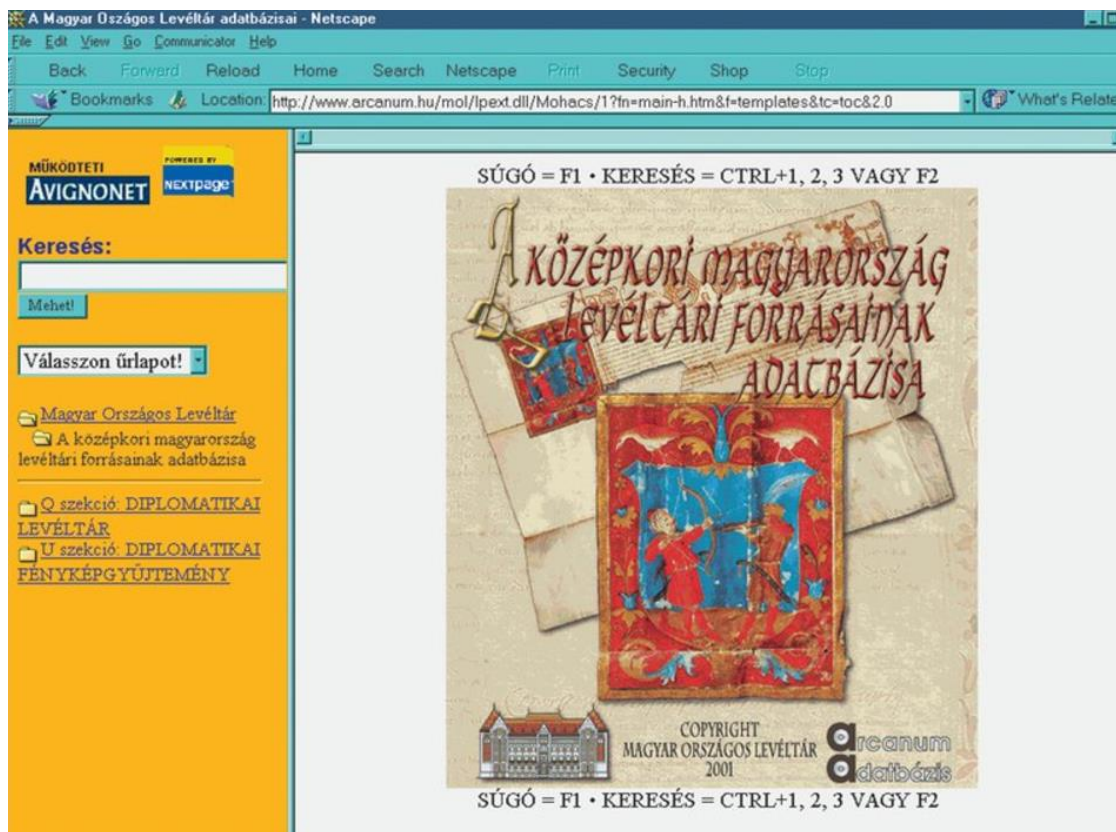

Az Informatika példatár borítója

Dokumentumok csoportosítása:

BLZS©

A **képi** dokumentumok azok, ahol a lényeg maga **valaminek az ábrázolása**, vagyis a **legfontosabb információt az hordozza, amit a kép, rajz stb. mutat.**

Dokumentumok csoportosítása:

BLZS[©]

Audiovizuális (képes-hangos) dokumentumnak azokat mondjuk, amelyek **hangot őriznek** vagy ahol **egyszerre van jelen a kép és** van hozzá **hang** is. Ide tartozik tehát pl. a **hangfelvétel, a film**. Az, hogy milyen típusú, milyen eszközzel kell megnézni, meghallgatni, az részletkérdés: lehet régi filmtekercs és modern DVD egyaránt. A lényeg a tartalmon van.

Dokumentumok csoportosítása:

BLZS[©]

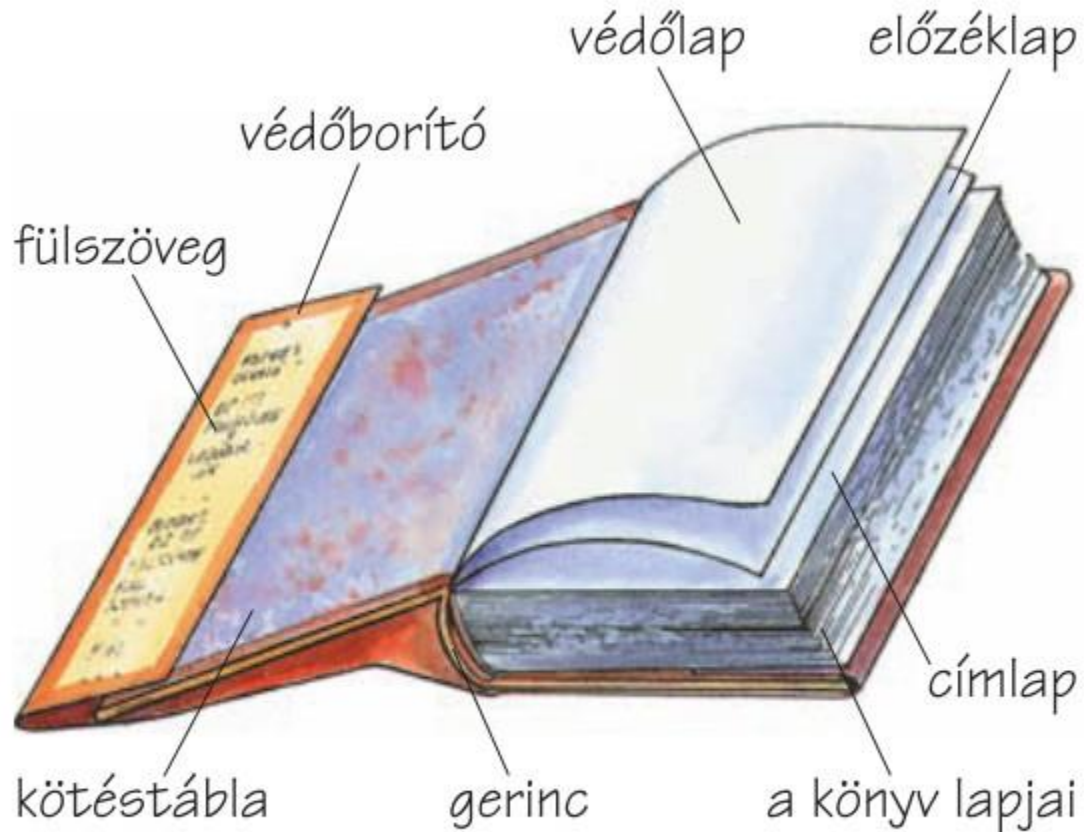
Az **elektronikus** dokumentum az utóbbi évtizedek terméke. A lényege az, hogy **számítógépes formában, digitálisan tároljuk az információt**, legyen az szöveg, kép vagy bármi. Persze így a régi dokumentumok is válhatnak elektronikussá (pl. lefényképezünk digitális géppel egy régi oklevelet).
de egyáltalán nem baj.

A dokumentumok főbb típusai	Példák
ÍRÁSOS kéziratos nyomtatott	a „Nemzeti dal” kézírata könyv, folyóirat, újság
KÉPI ábrák, rajzok fényképek	moziplakátok az idős Kossuth képei
AUDIOVIZUÁLIS — film, video	játékfilm, dokumentumfilm
ELEKTRONIKUS multimédia lemez internet-dokumentum	világatlasz CD-ROM-on egy könyvtár honlapja

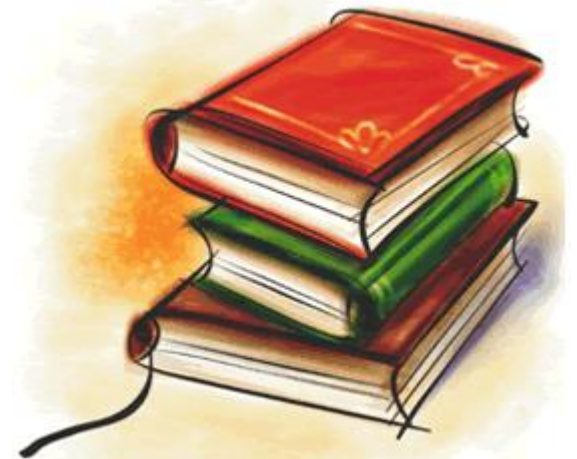
A könyv fontosabb részei:

BLZS[©]

A könyv fontosabb részei

A **könyv** mindmáig az emberiség egyik legnagyobb találmánya, még korunkban is a **legalapvetőbb és leggyakoribb dokumentumtípus**. Tartalmi szempontból nehéz meghatározni: talán a legjobb, ha azt mondjuk, szemben az időszakonként megjelenő kiadványokkal (újságok, hetilapok stb.) a könyv **egyedi és befejezett dokumentum**.

HF:

BLZS[©]

Válaszaidat a füzetedbe írd le!

KÉRDÉSEK, FELADATOK

- 1. Melyek a dokumentumok főbb típusai? Keress példákat és jellemezd is őket!*
- 2. Milyen különbségeit fedezed fel az audiovizuális és az elektronikus dokumentumoknak?*
- 3. Milyen dokumentumtípusba sorolod a következőket: plakát; Grimm legszebb meséi; zenes videoklipek; régi díszoklevél?*

